



Any I. — Girona 5 Setembre 1915. — Núm. 18

Preu de cada exemplar: 10 céntims

“ART i SPORT” Revista quinzenal  
Direcció i Administració: CALDERERS, 21, p.—S'admet col·laboració. No's tornen els originals. Dels treballs que se'ns remeti, en son responsables llurs autors.

## DEL MÈU PASSAT

JOSETTE

(Segueix)

II

Varem quedar mirant-nos fixament i restant un moment silenciosos, semblava que no gossem parlar o bé no trobessim la paraula justa per a continuar la nostra interrompuda conversa.

—Que muts ens hem quedat—va prosseguir ella tot fent una forta rialla—sembla que no 'ns gosém parlar. La nostra conversa ha sigut interrompuda, sense saber el per què, i no la gosém continuar.

—Perqué sentim por.

—Por?

—Sí. Vós sentiu por, sense dar-vos-en compte, de rependrer la conversa perquè no m'entristeixi, i jo també sento lo mateix de fer-vos entristir.

—Doncs bé, deixem-la aquesta conversa en mal hora comensada, i parlém de coses alegres i platgerioses. Deixeu aquestes terribles quimeres que us atormenten.

—Que mes voldria jo que deixar-les?

Prou faig esforços per a treurer-me-les i restar tranquil, però no puc. Sento qu'estic pres d'una febrositat anguniosa, que me domina la voluntat i m'atormenta l'ànima, però tot i amb aixó, faré 'ls possibles per a restar tranquil i lo més alegre que pugui, i parlar-vos de coses belles, de coses que facin somriure, perquè us siga ben agradosa la meua companyia. Mes, jo us preg, que resteu somrienta, per què l'encís del somriure vostra se m'encomani, i al mateix temps, no baixeu la

vista, mireu-me ben fixament, però no amb mirada de compassió, amb mirada alegre. Necessito la vostra mirada, perquè en vostres ulls blaus, sembla que hi vegi resplandir la puresa d'un cor que glateig sincerament, que tant desitjava trobar. Els vostres ulls son un tresor!

Permeteu-me, ¡oh! hermosa desconeguda, que des de aquest moment, us consideri la meua dolça amiga.

—Aixís vull que me considereu.

—Vull ésser l'amiga fidel i carinyosa.

—No cal que me digueu que no us abandoni, que jo no ho faré pas, a totes hores que pugui estaré al vostre costat per a somriure, ja que tan us plau. Com puc refusar el vostre preg carinyós, demanat amb tanta insistència?

—Vos dieu, qu'ara no sabeu somriure com altres temps, doncs jo faré, amb l'encís de la meua perspicacia que posseexi, que torneu somriure amb més dolçesa que abans.

—En les vostres paraules, hi veig translluir el desig i la voluntat de veurem alegre feliç i tranquil, i la certesa de lograr lo que us proposeu. Que sublim teniu l'ànima! Oh, aixís siga!

—Será, no tingueu temença. Més, parlém d'altres coses—me digué ella, tot baixant la vista, i amb la punta de l'ombrel·la s'entretenia fent ratlles a la sorra.

Varem parlar molt aquell dia. Jo li vareig preguntar pel seu nom. Me va dir que's deia Josette. Ella, amb veu afeblida, m'explicá totes les seves emocions i les coses més íntimes, i com més anava parlant, més comprenia el sentiments sublimes de que estava posseída. Era una noia il·lusionista, que li plavien les emocions exóiques però ce sentiments apas-

sionats. El seu cor, sense saber el per què, fricava fent-li sentir sentiments purs i plens d'esperances, que li feien constituir l' il·lusió apassionada de tota cosa, que li transbalçava el pensament, robant-li el seny i la calma. Jo també li vareig explicar totes les meves coses, però en mes positivis-me.

Mutuament, amb la mirada, ens compadirem.

FREDERIC THONET

(Seguirà)



## Glosari

### Excelsitut de la música

M'agrada la música ben feta.

Plau-me la música que sab arrastrar l'esperit i trasportar-lo a les regions de lo bell i que sab arrebatar amb emoció.

Per aixó en Beethoven és el que més m'agrada per la certa tristesa que demostra en el vibrar magnífic de les cordes del piano al transformar amb dolç accent les notes de llurs *Sonates*.

La psicologia dels músics, tot seguit és ben patent ja qu' es demostra clarament en llurs composicions.

No es d'extranyar que en les d' en Beethoven la música demostrí tenir cert aire místic perquè era sord i no podia oír les seves composicions solsament les sentia en el fons de la llur ànima i sabia transformar-les en el piano magistralment.

El que també m'agrada és en Mozart, el músic austriac que més atenció m' ha fet tenir sempre envers éll doncs que solsament me sembla qu' el sentir d' ell la sublim «Marxa turca» ha d' ésser simpàtic a tot-hom.

Jo parlo d'aquests músics perquè son els de qui més aïmo les composicions i me les ha fet sentir i gravar en la meva imaginació una amiga, mes ben dit, una germana que nit i dia 'm fa gaudir del nécter divinal de eixos dos músics que sens dubte escoltaren alguna volta el dolç vibrar de l'arpa de Orpheus i sentiren l'afinat cantar del chor d' Apol·lus.

PHILOS



## PINZELLADA

Son les papellones  
corrent envelats,  
elles indiscretas  
tenen cors robats.

Pobles i viletas  
corren a desdí:  
van de branca en branca  
de festí en festí.

Volen joganeres  
alegrant l' espai:  
elles viuen sempre  
no plorant ja mai.

Son les papellones,  
caps esbojerrats  
que encisen ballades  
dels rics envelats.

EMILI GRAELLS CASTELLS

Agost 1915.



### DEL COR

Voldria tenir ta boca encisera, reclosa entre els meus llavis sagnants i molssuts; voldria tenir-te, regina bruna, somniosa en mos braços roblerta de flaires, llum i flors; voldria que, ben enamorada, suspirant i roja d'amor, me diguessis al despuntar l' auba:—Bon aimant, mon cor sols per tú sent amors!—

IDEAL



### ARRANJAMENT

PER JOAN GOMEZ

(Continuació)

La Junta rebé un plec en el qual notificava Duhesme, que de no ésser la ciutat entregada la incendiaria i tota la guarnició seria passada per les armes. Dita Junta li contestá que la ciutat no 's rendiria fins l' últim moment. Inmediatament l' enemic atacá 'l castell de Montjuic i el baluart de Sant Pere.

En la nit del 12 al 13 d' agost un paorós

bombardeig sofrí Girona, amb els morters que tenia instalats en el poble de Santa Eugenia, en el Puig den Roca i a Palau el foc continuà durant els dies 14 i 15, procurant amb gran insistència apoderar-se del castell de Montjuïc, i per lograr tal objecte construí dos bateries a la torre de St. Lluís.

La Providencia vetllà per els gironins, car acudí en llur auxili el compte de Cadequés, el qual atacà als francesos que intentaven apoderar-se de Montjuïc mentre el paisanatge armat sortí de la ciutat.

Ben prompte els francesos foren desallotjats de llurs posicions, mes en aquell moment li ve en son auxili un batalló de suïços i als que pocs moments abans eren vencedors es veien obligats a retirar-se, pero Enric O, Donell se colocà al front de les tropes i en un vigorós atac a la baioneta posà en retirada al exèrcit francès fent-se aquest fort al peu d'un barranc que s' obría sota la torra de Sr. Lluís.

Al cap de dos hores de paorosa lluita, el paisanatge roblert d' un gran entusiasme atacà amb molt de coratge que posà en la més vergonyosa fugida en els francesos els quals perseguits per nostres tropes se retirà al Pont Major.

Si en els gironins no els hi hagués mancat caballeria s' hauria prolongat la retirada; però de tots modos Girona restà lliure d' enemics per un quan temps.

(Seguirà)



\* \* \*  
Dintre d' un llibre estimat  
hi guardo unes violes,  
es qui me les ha dat  
humil com elles soles.

Me les has dades tú  
fent-me 'n present joiosa.  
Donar flors an algú  
es cosa molt hermosa.

També ho és l' eceptar-les  
si venen de bon grat.

També ho és el guardar-les  
si son d' un ser amat.

Per xó amb goig les guardo  
com qui guarda un tresor...

Per xó quan les esguardo  
de goig s' omple mon cor.

Sobre una fantasia  
i tot mon «jo» hi frueix

una pensa s' hi extasia  
i l' ànima i floreix.

Llavors ¡oh! m' estimada,  
les miro amb més fruicció:  
Les miro altre vegada  
atret per dolça visió.

T' hi veig al meu costat  
i humil com elles soles...  
Dintre un llibre estimat  
hi guardo unes violes.

J. PONS MARTORELL



## Impresions camperoles

I

### VIGILIA DE LA FESTA.—MATÍ

Apa minyons, es qüestió d' enllestir—diu l' amo—perque quedi neta l' era i fet el paller... demà és la festa.

Ja saltirona trepitja 'ls grans d' or i troceja la seca palla la poltra per començar a ensimistrar-la, un parell de bous a l' un extrém de la granera i a l' altre tres eugues negres, lloentes, espumejantes de suor blanquíssim... ja peta la tralla... s' ha de enllestir tot.

II

### VIGILIA.—CAP VESPRE

La Masía voltada de prats frondosíssims els ridols van regant els blats de moro carregats de capses i no tenen ni una fulla seca.

El sol se 'n va a la posta tot rogent el cel, prenent els núvols mil formes fantàstiques i una varietat de colors qu' extasia.

Surten del corral a pasturar els remats.

Ja arriben els forasters... La xillona cascabellada de l' euga roja se destaca d' entre 'l só de les esques de les vaques que pasturen.

El servei está atrafagat en tallar caps d' oques, ànecs, pollastres que fa dies les engre-xaven engargiant-els-hi fabes.

La Masía se va animant, s' estableixen corrides de braus entre les nenes forasteres amb els pollins i badells joguinejant i saltironant per el prat i per l' ample era que ja és neta de boll.

Se respira molta alegria, molta pau... El ballet qu' engega sembla que té por dels forasters, per això s' allunya radera mates de argelagues i toca 'l flúviol per no sentir els xiu-

lets de les nenes ciutadanes. La lluna mirant redera dels arbres i boscos al veure post ja el sol apareix magestuosa escampant pàlida claror donant un especte tot distint al panorama.

De sobte se sent la vibrant campana de la capella perquè tots entrin dintre per resar el sant rosari....

## III

## FESTA

De bon matí quin moviment. Tot està de festa fins el temps hi acompanya; es un dia esplèndit. Quina alegria mostren les floretes bosqueroles sembla que fan mes flaire al copsar la fresca rosada en llurs coroles.

La boirina queda dissipada al eixir l'astre rei. Tot-hom a la capella per a assistir al sant sacrifici de la missa.

Quina alegria! però alegria que passa, passarà la festa i 'l cor quedarà mercit al record d'una festa tan gaia com flors qu' al matí lllen sen aromes i 'l vespre coll-tortes.

Coses del mon passetgeres, vanes....

F. DE P.



## MISSIVA

A...

Qui sou, dòna gentil, que aixís torbeu la pau del meu esprit quan més l'ansia? De vostre esguard so pres; de vostre veu servo el record plaerós de quan l'oïa.

Qué te vostre somris quan m'esgardeu que deixa en laç encant l'ànima mía? En ella en dolça imatge us hi cotgeu; la vostra dolça imatge llum hi nía.

A voltes, lloant a vos, cerco un cantar que sia un lleu guspir de mon amar, car jo vos am; si sou tota dolcesa!

Devades cerco mots amb que rimar les gracies mil que enclou vostra bellesa: sols penso en vostre esguard que 'm mí ha fet

[presa

V. SALVADOR I ROSÉS

## Toc d'ànimes

A mon amic En Amadeu Dilmé

El mar bramava estrepitosament, al rom-

per ses ones amb furia inusitada, contra les roques.

Una barca de pesca, fustigada per les onades que quasi l'omplenaven, lluitava impotenta per a fer-se vía entre les roques que continuamente amenaven estrellar-la amb son maletre contacte.

En mig dels crits xardorosos dels fornits pescadors, que boi llensant ignocentes malediccions i ais de misericordia, lluitaven desesperadament contra la tempesta, deixava oir-se la forta veu del patró, que més seré donava les necessaries ordres per a el mellor desenllás del infortuni.

Després de llarga estona d'esforços inhumans, minvá la tempestat: la mar en mig de llur bravesa deixava poc a poc entre-veurer sa blavor, els núvols arrastrats per l'huracà obríen pas a la claror de la lluna refléxada per una massa platejada bambolejant-se al damunt del mar.

Dins la barca que encare cruixia per los sotrats rebuts, l'alegria era en gran; los crits de hurra! se confonien entre les mútues felicitacions.

Homes de fé, arrelada en les adversitats, daven gracies al Altíssim, Amo i Senyor dels elements, per haver-los lliurat del imminent perill que amenasava enfonsar-los en les profunditats del mar.

El só apagat d'una llunyana campana, re-trau llurs mirades envers una ermita blanca que s'alsa en l'oritzó al damunt d'una roca gegantina.

El patró traient-se respectuosament la gorra gira els ulls al cel.... Un silenci interromput solsament per el remoreig de les ones al donar una continuada i suau embranzida a la barca, segueix a la sua acció.

Acte seguit amb ronca veu, exclama: per l'ànima dels qui reposen baix les aigues.

Pare nostre....

JOU.

## PENSAMENTS

Si el temps no te preu ¿per qué el perdém miserablement convatent la mentida sapiguent que s'esfonsa per son propi pes i deixém sens fomentar la veritat.

Si totes les coses estudiant se comprenen ¿qué será la dòna que com més se estudiá menys se coneix?



## NOSTRES GENTILESES

Vostra cara vermella com rubí  
vos fa ésser com rosa escullida  
qu' es destaca en un felix jardí,  
regnante triomfant la dolça florida.

Vostra cabellera resplandent d' or  
fa creixer flam-mant aont hi nía  
esplendorós; plácit, tendre amor,  
causant d' una eterna follía.

Jo 'n se d' un jove que per vos deleix  
i sols en vostra-vista hi frueix...  
Sou la seva diva idolatrada!

Us modula rítmic cants amorosos,  
que no 'ls sé pas fer tant hermosos,  
en les nits de brillant estel-lada.



Jamai l'home, ni en els moments de major infortuni, deu passar ans la passió a la raó. El que no manté la serenitat i se deixa arres- trar per la ofuscació que tota passió porta amb sí, lluny d'eixir be de llurs tribulacions sols conseguirá endinzar-se més i més en el camp de la desesperació i de l'amargura.

## Sportisme

### PARTIT D'ENTRENAMENT

Bonic partit el de diumenge 22 d'Agost que 'm passat. Sempre sol resultar aixís, quan un menys s'ho pença es trova amb un partit que la memoria 'l recorda d'una manera agra- dable.

Vritat que aquest tenia des de que se 'n va començar a parlar moltes probabilitats favora- bles com la del debut del gran mig centre Ca- sellas i després també el debut en aquesta del notable keeper Moya que fou una revelació el jugar al diumenge abants a Olot. Però n' obs- tant amb tot aixó, aixís com va resultar un gran partit podia mol bé no ésser-ho car casualitat és una de les coses que aquilata més el valor dels actes sportius i principalment al futbol.

A les quatre i mitje a les órdres del nota- ble ex-back del «Strong» Sr. Calvet s' ali- nearen els jugadors de la següent manera:

Grocs: Viella, Roca (cap), Ferrer, Quiuti- lla, Caselles, Coll, Elies, Boadas, Fontás, Gó- mez i Alejandro.

Blancs: Moya, Bellsolá, López, Monsó, Clará, Juliá, Martí (R), Martí (E), Horneu (cap), Gumbert i Xandri.

Amb la composició dels equips desseguida es veu que 'l groc és el més ben format; tots ells elemen's del primer onze. En canvi l' al- tre porta algunes reserves i jugadors d' altres clubs.

El match va durar una hora i va ésser de grat del públic que 'l presenciá.

Els dos gols dels grocs foren el primer d' una cona treta mol bé per en Coll i rematada per en Quintilla i l' altre va fer-lo en Fontás, tirant un shoot a pocs metros de la porta.

El del blanc va fer-lo l' Horneu amb una arrencada.

El domini dels grocs fou molt remarcable al començament i acabament de partit.

### NOVES

Ha marxat per una curta temporada 'l nota- ble futbolista del «Strong F. C.» En J. Prats.

Es diu que a no tardar és reuniran las di- rectivas dels nostres clubs de futbol per pen-

drer un determini que será com a preludi de les grandioses festes sportives que 's farán per S. Narcís.

\* \* \*

S' assegura que 'l vinent diumenge jugará al camp del «Strong» el primer equip del «Pa- lamós F. C.»

També ans diuen que le «Strong» va a jo- gar a Olot contra le «S. C. Olotí», per les prò- peres festes.

## QUINZENARI

Avui he de parlar en aquest quinzenari d' un meu mestre, mestre que va educar-me espi- ritualment per les lluites del futbol, nom que no l' oblidaré en tota la vida i com aquest tam- bé d'altres que jo qoutidianament anava llegint als seus fruits, que des d'allavors i a pas acompassat germinaren a dintre meu.

C. A. M. S., vosaltres que 'n als meus primers passos vareu ésser l' espill de la meva vida, jo us he reverenciat ara i sempre, perquè al cim de la vostra voluntat vaig educar-me; cosa que m' hauria sigut molt més difícil arri- bar, si hagués fet com tots aquets joves spor- tistes d' ara, que no li donen importancia a l' estudiar a l' un i l' altre per fer-se jugadors.

L' estol de companys que com jo s' edu- caven d' idéntica manera i aixó era pels pri- mers mesos de vida de l' «Strong» avui per dissort meva i dels foot-ballmens gironins no 'n restan sino dos d' altres; els demés son de noves generacions.

Potse al trovar-me tant desacompanyat si- guí causa del meu defalliment; ja no tinc aquell en'ussiasme d' abans que a l' entrar al camp com més renyit tenia que ésser el joc més me divertia. Avui hi ha no és pas aixís!...

L' últim partit que he jogat vaig recordar- me d' aquells temps. Al tenir al davant un meu mestre i pòguer-hi lluitar tant noblement vaig rodejarme d' aquell mateix aire de grandèça que sentia abans quan corria entre companys tan bons...

Que s' haurá fet d' ells? Oh si pogués tor- nar an aquella joventut! Allavors que enca- ra no conexia altres contrarietats de la vida sino la de tenir uns contraris al davant que no volien que pasés amb la pilota pel camp que ells defensaven...

Un moment impençat he tingut aquest re- cord que no he fet més que treure 'l del meu diari íntim. Al copiar-lo per darli publicitat he

sentit un benestar immens i al poguer tributar als meus mestres i primers companys d'equip, aquesta mostra de simpatia eterna m'engrandeix el viure...

MERCURIUS

## CORRESPONSALIA

LA JUNQUERA.—La segona funció donada per la agrupació del «Círculo Apolo» de Figueras, va igualar sinó superar al èxit de la primera vegada. Posaren en escena, el drama en 3 actes original d'En Pere Teixidor Elías, «Entre l'amor i el vici» i la comèdia d'En Coca, «Gent d'ara». En la primera, la actriu aficionada Srta. Rosita Boix encarnà admirablement el paper de (Enriqueta), valent-li un gros triomf el seu treball perfecte de gran artista. En Pere Teixidor en el de «D. Maurici Riu ort» tingué moments felços, especialment en l'escena final del segon acte. En Ramón Bassagañas, com sempre, feu el tipo de calavera aristocrata amb tota mena de detalls, valguent-li el paper de «Raimond» una nova creació. En Josep Bassagañas, encarnà el protagonista en la forma qu'ens te acostumats, i distingint-se al mateix temps, en Forment en els papers de «Don Eloi» i de «Frederic». En Fernández i en Teixidor D., estigueren a l'alçaria dels seus companys d'escena. En «Gent d'ara» tots compliren, fent riure estrepitosament a la concurrència, durant el transcurs de l'obra. El públic, sortí contentíssim.

\* \* \*

FIGUERES.—«Círculo Apolo Figuerense» Aques a societat començarà ses interrompudes vetllades el dia 7 de Septembre ab el drama en 3 actes d'en Feliu i Codina «La Dolores» i el monòlec còmic de l'Asmarats, «Prou comèdia». En el nombre pròxim donarém compte del resultat d'aquesta vetllada.

## L'ÁLIGA MEVA

Jo'n ting un àliga amiga, que a vegades cava'co pro del cel i lluny de terra  
L'aimo d'un jorn que bategant en l'ona del pélac del no res, tocá ma petja, la sorra del ensomni desitjada.  
Els cims me feu amar, i les altures d'aont l'esparver vigila la coloma, i els fugitius estels, la quietut cercan en la plana d'argent per Deu escrita.  
Volant pel regne de les aus, etéri la pastorel-la joguina oiem que's desgranava de la flauta rústega, jo amb camperola essencia amunt pujava; l'idili arpejava en la floresta.  
Mentis accents de cortisana lira, amb cántiques d'amor, s'enmaridaven; les claques tritllejaven cridaneres, entre 'ls ressóns de l'orga armoniosa  
Al hábit caldeiant del proper istiu, lo solc de vella, el blat naixent omplia;

les prades blanquejaven les remades; l'ombrosa selva, era congrés de monstres; en les llars se fonien les corrandes dintre 'ls caps de mainada esporuguida; i per demunt de tant gentil barreja, sá i enllá a tall de goja protectora plaenta aletejava la llegenda  
Llavors les aubes amb bes d'or mimaven de l'àliga les ales poderoses que's gronxava en l'espai aurificada, contenta i agraïda a aitals moxaines.  
Un auba recordem, que n'eixí un dia gaia com mai, que fins la casta estrella a joc no se n'anava per gosar-ne.  
i el sol dels cementirs curiós glatía.  
Cobrice at pel llens jamai finit; un àngel avençá, de blanques ales, amb rius de sol demunt sa espatlla nua i amb llums de paradís en ses parpelles.  
Umplí l'abim immens de la meva ànima qu'ample ribera amb mar d'amor cedía, i quan mes ferm l'himne d'amor pujava dels nostres cors al lluminós imperi, matineja 'i crepuscle ensangrentant, la boira d'or de la naixenta aubada.  
L'aua següent, per l'àliga ¡que trista! incerta bategava occint l'espai i a l'ombra se n'aná lasa e isolada.

Com glavi lluminós, tallant les ombres, un raig de sol al cau entrá un mitgdía, i així al aigla parlá, qu'en terra jeia:  
«Desperta ma companya; i que t'acoña?  
¿La serenor de l'aua 't causa esglai?  
Encara és lo mitjorn gegant incendi;  
Natura encara plora a l'ajocar-me.  
La malvestat demunt dels pasturatjes tenebrosa román i 'ls mars bramulen i 'ls abims glateixen i 'ls cimals s'estimven al hórrit trompeteig de les tempestes.  
Si la claror serena de l'aubada, tes ales trenca i lo teu vol detura, arrebossat en trágica boirina i vola en els crepuscles i nits fosques i esguarda fit a fit a les tormentes.»  
L'àliga's deixondí, i en la buidor assajá un vol, amb ses dormides ales que rompte les altures revejeren; i d'allavors ençá, qu'una altra volta son vol ardit, és majestat soperba; més ara, apar que voli un trist enigma que taca 'l sol amb sa negror funesta.  
Fréstegament, pels cementirs pastura, s'acomboia amb el torp que 'l pi arrebossa, i quan pels cingles cantelluts ressona lo ronc clarí, i de Jehová la flama l'arbre fendeix i 'l brau rocam esquerd.  
L'àliga meva, s'ageganta jenorme! i so'a allá en l'espai, la terra ombreja com núvol de dissort amenassant-la.

MANUEL CLOSA.

## TRIBUNA LLIURE

A petició de molts de nostres ben-  
volguts lectors hem obert aquesta  
«secció lliure», aont se publicaran to-  
ta classe de treballs siguin catalans o  
castellans, sens que responguem dels  
mateixos ni 'ns fem sol-lidarís del  
criteri de llurs autors.

### DE MI ALMA

Para la muy bella amiga Ana Solá.

¡AMOROSA!

Reclinada en el banco del parque,  
con el rostro de niña mimosa,  
escuchabas mis frases de mieles,  
mis ardientes palabras sonoras...

Y cortaste gentil margarita  
que elevaba a tus pies su corola,  
y a la flor le pediste consejo  
arrancando una a una sus hojas.

¿Qué te dijo? —no sé— pero al oirme  
me miraste febril juguetona,  
y una leve sonrisa de amores  
dibujóse en tus labios de rosa.

ISAAC ROMERO VILLALBA  
«El Duende de la Catedral»

Tarragona 1915.



**A las Cámaras de Comercio españolas y a  
todos los que directa o indirectamente  
tengan obreros a su servicio.**

(Continuación)

El obrero español, no puede hacer como  
aquel hombre estatua de cierto filósofo, que  
miraba impasible la realidad procediendo como  
una máquina; la vida natural y psíquica de los  
obreros se rige más por sentimientos que por  
ideas.

¿Quién podrá ver sin conmoverse la trama  
de injusticias que constituyen la vida habitual  
de los hombres? Con esa ley especial sólo se  
pide una nueva y tremenda injusticia sobre las  
que a diario pesan sobre la paciente y sufrida  
clase obrera.

Desengañense esos señores, pues aunque  
las Cortes votasen esta ley y se pusiera en  
vigor, tampoco evitarían la salida de España

de miles y miles de potentes brazos de obreros  
que impulsados por el afán de vivir vencerían  
todos cuantos obstáculos se opondrían a la con-  
secución de sus deseados fines.

Ni las cuestiones sociales se resuelven con  
fríos silogismos, ni el mal se vence con la co-  
barde renuncia a la voluntad.

Había de ser imposible la mejora ética del  
hombre y con todo sería criminal que los espí-  
ritus escogidos se rindieran a la triste realidad  
en una vergonzosa confesión de impotencia.

Por eso, y en nombre de todos los obreros  
de pensamiento libre y algo cultos, protesto  
con toda la fuerza contra todos estos señores  
que por medio de una ley especial quieren  
atentar contra el derecho de gentes; y aunque  
estoy convencido de que no se me ha de hacer  
caso a lo menos sabrán que en España, espe-  
cialmente en Cataluña, aún quedan obreros lo  
suficiente ilustrados y que sólo se rendirán an-  
te la razón de la fuerza.

Si vosotros, los autores de tal petición  
queréis que nosotros los obreros no salgamos  
de España y continuemos aportando todo nues-  
tro esfuerzo al engrandecimiento de la nación  
procurad darnos lo que en nombre de todos os  
pido y que de hecho y por derecho nos co-  
rresponde.

En primer lugar, dadnos escuelas, muchas  
escuelas, dotadas con todo el material neces-  
ario con profesores aptos y bien retribuidos,  
instaladas en locales a la moderna, y hacer de  
esta suerte niños laboriosos e instruidos prime-  
ro, jóvenes fuertes y robustos, de inteligencia  
después y más tarde hombres patriotas con-  
vencidos verdaderos puntales de la nación.

En segundo lugar, procuradnos buenas vi-  
viendas. casas construídas con todos los ade-  
lantos de la arquitectura moderna y que obe-  
dezcan a todas las reglas y exigencias que la  
higiene prescribe y sean baratas, muy baratas  
para que los obreros podamos sin gran esfuer-  
zo cubrir el alquiler.

(Continuará)

JOAQUÍN JOLIS

## D' Art

Per les properes Fires i Festes, en el Cen-  
tre d' Unió Republicana se preparen grans fes-  
tes teatrals.

\* \* \*

Ha deixat de dirigir nostra revista, el com-  
pany En M. Planas Marull.